

Verantwoording subsidie 2024 PaTz landelijk team

De komende jaren zal steeds meer zorg naar de nulde en de eerste lijn verschuiven. Hiernaast neemt de vergrijzing toe en vindt meer complexe zorg in de eerste lijn plaats, wat maakt dat een groter beroep op de palliatieve zorg in de thuissituatie zal worden gedaan. Ook hebben de meeste mensen de wens om thuis te verblijven en te sterven. Om deze zorg in de eerste lijn te organiseren en de kwaliteit, samenwerking en overdracht rond de palliatieve zorg thuis te verbeteren en efficiënt in te richten is de PaTz werkwijze effectief gebleken ([SentiMELC, 2021](#)). Ook laten cijfers uit onderzoek van het [Nivel \(2023\)](#) zien dat in 2021 meer mensen thuis stierven (41%) dan in 2017 (36%). Daarnaast daalde het aantal ziekenhuisopnames in de laatste levensmaand tussen 2017 (32%) en 2021 (28%). PaTz groepen vervullen een essentiële rol in de palliatieve infrastructuur in de eerste lijn en maken een effectieve implementatie van het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg mogelijk. Om deze PaTz groepen zo goed mogelijk te faciliteren en te horen hoe deelnemers PaTz ervaren, wordt jaarlijks een evaluatievragenlijst naar alle deelnemers van PaTz groepen gestuurd, de PaTz monitor. Uit de [PaTz Monitor van 2023](#) blijkt dat de meerderheid van de PaTz deelnemers het uitwisselen van ervaringen en het delen van praktische tips en vaardigheden waarderen. Met name vindt men het een goed idee dat een vertegenwoordiger van het sociaal domein met enige regelmaat aansluit bij de PaTz groep en wenst men meer informatie over verwijz-/contactmogelijkheden voor mantelzorgondersteuning. Een groot deel van de PaTz deelnemers neemt ook deel aan een MDO ouderen. De meesten willen dat deze overleggen naast elkaar blijven bestaan.

Behaalde resultaten in 2024

1. Ontwikkeling PaTz groepen per jaar

jaar	aantal nieuw geregistreerde groepen	waarvan actief in 2024
2016 of eerder	61	44
2017	37	24
2018	63	48
2019	59	35
2020	20	16
2021	15	12
2022	20	16
2023	32	32
2024	27	27
	334	254

De gegevens zijn afkomstig uit de Deelnemersregistratie PaTz.

Gegevens van PaTz groepen worden geregistreerd op basis van opgave door de (waarnemend) voorzitter.

De laatste jaren ontvangt Stichting PaTz signalen van mogelijke trekkers dat het lastig is om collega's te motiveren gezamenlijk een PaTz groep te (blijven)vormen. Redenen die genoemd worden zijn:

- personeelstekorten in de zorg,
- minder PaTz trekkers doordat zij met pensioen gaan of stoppen in de PaTz groep,
- tijdgebrek en hoge werkdruk,
- weinig/geen structurele bekostiging van tijd die besteed wordt aan PaTz,
- onvoldoende praktische/organisatorische ondersteuning,
- onbekendheid met (meerwaarde van) PaTz,
- het wordt gezien als een losstaand initiatief naast andere initiatieven.

In 2024 zijn, dankzij de gezamenlijke inspanning van stichting PaTz en stichting PZNL, middelen ingezet vanuit het Nationaal Programma Palliatieve Zorg II (NPPZII) om – waar mogelijk – deze oorzakelijke factoren te ondervangen. Mede door het startpakket zijn in 2024 zijn in totaal 27 nieuwe PaTz groepen gestart. We hopen met deze startpakketten de drempel om een nieuwe groep te starten te verlagen en het gebruik van de Portal te verhogen.

In 2024 zijn in totaal 22 PaTz groepen stopgezet of verwijderd uit de administratie. In 15 gevallen heeft de voorzitter of consulent doorgegeven dat de groep is gestopt. 7 groepen zijn stopgezet omdat zij niet voldoen aan de voorwaarden van een PaTz groep, twee jaar geen reactie hebben gegeven of dubbel geregistreerd stonden.

Deelnemers PaTz groepen

In elke PaTz groep nemen zorgprofessionals uit meerdere disciplines deel. Kerndisciplines zijn huisarts en wijkverpleegkundige. De afgelopen jaren ontvangen we berichten en blijkt uit de PaTz monitor dat ook zorgverleners vanuit andere disciplines waardevolle deelnemers zijn van PaTz groepen. De casusbesprekingen worden daardoor steeds meer multidisciplinair. Er zijn eind 2024 in totaal 3513 personen geregistreerd op basis van gegevens zoals doorgegeven door de (waarnemend) voorzitters:

Discipline	Aantal	Specificatie
(Huis)arts	1966	Waarvan 1866 huisartsen, 43 specialisten ouderen geneeskunde en 46 kaderartsen PZ
Verpleegkundigen	1196	Waarvan 1016 (wijk)verpleegkundigen en 107 gespecialiseerd verpleegkundigen en 73 verpleegkundig specialisten
Verzorgenden	18	-
POH	85	-
Apothekers	77	-
Geestelijk Verzorgers	81	-
Paramedici	31	Waarvan 19 fysiotherapeuten, 6 ergotherapeuten, 5 diëtisten en 1 psycholoog.
Physician assistants	13	-
Coördinator (zorg/hospice/VPTZ)	38	
Overig	8	Waarvan 3 casemanagers
Totaal	3513	

2. Kwaliteit & Deskundigheid;

Om de kwaliteit van PaTz groepen te verbeteren en de deskundigheid van zorgverleners PZ te vergroten hebben een aantal activiteiten plaatsgevonden:

a. Voorzitterscursus PaTz groepen

De voorzitterscursus 'PaTz in de praktijk' heeft zeven keer plaatsgevonden, waarvan één keer als incompany training in de regio Hoeksche Waard. Voor de deelnemers aan deze voorzitterscursus is er, net als vorig jaar, na een bepaalde termijn een follow up moment georganiseerd om de kennis vast te houden en te toetsen of de cursus aansluit bij de praktijk. Deze cursus is ook dit jaar als blended learning aangeboden. In 2025 staan vier voorzitterscursussen gepland.

b. Verpleegkundig leiderschapstraining

De bestaande training 'Verpleegkundig leiderschap in een PaTz groep' is doorontwikkeld op basis van de verkregen feedback. Er is voornamelijk een concretiseringsslag gemaakt op 'hoe breng ik een casus in'. Deze training is in het najaar via PZNL geaccrediteerd bij V&V en in de regio's aangeboden. De training is driemaal gegeven. Twee in het consortium Zuid West Nederland en één in het consortium Ligare. Volgend jaar worden deze trainingen voortgezet, omdat de gelijkwaardige, bondige inbreng en een duidelijke vraagstelling – met name van casuïstiek – van verpleegkundigen mag worden versterkt in de PaTz groep ([Monitor 2022](#)).

c. Scholing PaTz consulenten

In 2024 is er tweemaal een landelijke PaTz consulenten scholing geweest. Dit keer met als thema: "De kern van PaTz is Tijdig, Deskundig, Samen... Welke rol pak jij als consulent tijdens de PaTz bijeenkomsten?". In juni heeft zowel een fysieke als een online scholing plaatsgevonden. De consulenten zijn daarnaast ook uitgenodigd bij de regionale inspiratiebijeenkomsten; hier is o.a. besproken hoe meer diepgang in de PaTz bijeenkomsten gebracht kan worden.

d. Empowerment PaTz ambassadeurs

Het PaTz team heeft ieder kwartaal een contactmoment met de PaTz ambassadeurs. Er zijn in 2024 twee bijeenkomsten georganiseerd. In maart vond deze fysiek plaats en in oktober online. De andere twee momenten vinden telefonisch of digitaal plaats op individuele afspraak.

Tijdens deze contactmomenten kunnen de ambassadeurs onderling vraagstukken, tips en voorbeelden uitwisselen, krijgt men handvatten om de PaTz groepen te inspireren en hebben zij het landelijk team PaTz voorzien van tips en behoeften vanuit de PaTz groepen. Verder kan op het platform op Haweb, waar een aparte groep voor de PaTz ambassadeurs is gemaakt, tips en materialen uitgewisseld worden. Ook is de verbinding met de regioadviseurs van PZNL gemaakt en een start met de netwerkcoördinatoren. De ambassadeurs hebben aangegeven dat deze werkwijze goed passend is en zal daarom in 2025 worden gecontinueerd.

e. Verbinding sociale domein en PaTz

Op 24 september 2024 heeft PaTz samen met Agora het geaccrediteerde Webinar "De rol van het sociaal domein bij palliatieve zorg thuis – Inspiratie uit de PaTz-werkwijze, lokale proeftuinen en 'Waar is Wally?'" georganiseerd, mede gefaciliteerd vanuit het NPPZ II/stichting PZNL. Hier hebben meer dan 80 deelnemers aan deelgenomen. 32 deelnemers hebben de evaluatie ingevuld en deze was zeer positief. Enkele quotes: *"goed in elkaar gezet; bedankt alle sprekers voor deze interessante webinar; dank voor de webinar en het onderwerp onder de aandacht te brengen"*. Zie hier voor het [impresieverslag](#).

Als vervolg zijn we voorbereidingen aan het treffen voor het organiseren van 4 lokale inspiratiebijeenkomsten met regio's die aangegeven hebben lokaal de verbinding tussen zorg en sociaal domein te willen maken. 12 regio's hebben aangegeven interesse hiervoor te hebben. Allen hebben we aangeschreven. Voor 2025 heeft PaTz samen met Agora ruimte voor het ondersteunen van 8 lokale initiatieven.

f. Verbinding informele zorg en PaTz

Met de subsidie van KWF voor het project 'Samen meer betekenen voor patiënten in laatste levensfase en hun naasten' is de verbinding tussen PaTz deelnemers en VPTZ-vrijwilligers versterkt. Als vervolg op de activiteiten in 2023 hebben er in 2024 wederom twee geaccrediteerde Webinars plaatsgevonden (mei en september) met 181 inschrijvingen en uiteindelijk 92 deelnemers. Ook is door De Eerstelijns een Webinar (oktober) opgenomen, [zie hier](#) op het Platform 1 sociaal domein, waar zo'n 30 mensen aan hebben deelgenomen en inmiddels is de opname reeds 77 keer bekeken op Youtube. Gedurende de looptijd van het project zijn er in totaal 73 verbindingen gelegd tussen regionale/lokale VPTZ-coördinatoren en PaTz groepen. Begin 2025 wordt duidelijk hoe vaak deze verbinding heeft geleid tot aanwezigheid van de coördinator bij de PaTz groep. Er is een [informatiefilm en een werkvorm](#) gemaakt hoe binnen een PaTz groep de inzet van een vrijwilliger te bespreken met een vrijwilligerscoördinator en een document om

vervolgens werkafspraken te maken met elkaar. Er is een vernieuwde versie [tips hoe te verwijzen naar een vrijwilliger](#) ontwikkeld en een poster over dit alles voor tijdens het nationaal congres palliatieve zorg (NCPZ) waar we gezamenlijk met VPTZ een stand hebben bemenst. Dit alles heeft tot nu toe als resultaat een stijging van vrijwilligersinzet van 28% waar een verbinding tot stand is gekomen tussen een vrijwilligerscoördinator en een PaTz groep versus 1% stijging waar deze verbinding niet tot stand is gekomen. Begin 2025 worden de actuele cijfers over heel 2024 bekend en worden de geleerde lessen verspreid. Belangrijk dat in het eerste kwartaal van 2025 deze werkwijze geborgd wordt binnen beide organisaties (VPTZ en PaTz), zodat deze resultaten voortgroeien en een 'normaal van werken' worden.

- g. Scholing in huisartsen- en verpleegkundige opleidingen
Naast de continuering van onderwijs over PaTz in bestaande scholingen, zoals de kaderopleiding PZ, de huisartsopleiding VU i.c.m. de verpleegkundige opleiding van In-Holland, en de opleiding POH-intensieve zorg, is verbinding gemaakt met alle huisartsenopleidingen en diverse verpleegkundige opleidingen. I.s.m. O2PZ projectleider WO+ zijn in 2024 de overleggen met alle curriculum/leerlijnprogrammeurs van de huisartsenopleidingen voortgezet waarbij interesse in/programmeren van PaTz in de huisartsenopleiding actueel blijft. Ook met coördinatoren van diverse HBO-verpleegkundige opleidingen is de samenwerking voortgezet. Er zijn afspraken gemaakt over opname van PaTz in de onderwijsprogramma's. Via de onderwijsknooppunten van O2PZ en het onderwijsplatform op Palliaweb verspreiden we communicatie over deze mogelijkheid en over onderwijsmateriaal 'Masterclass verpleegkundig leiderschap' en de 'PaTz-simulatie'.
Bij Saxion en Viaa Hogeschool heeft PaTz in 2024 een PaTz simulatie in de minor van de HBO Verpleegkunde opleiding verzorgd evenals in de post HBO-opleiding PZ. Hierbij is het 'train-de-trainer' principe toegepast, waardoor volgend jaar de docenten van deze hogescholen dit zelf kunnen verzorgen.
- h. Regionale inspiratiebijeenkomsten aan deelnemers van bestaande PaTz groepen
Samen met netwerkcoördinatoren Palliatieve Zorg, PaTz ambassadeurs en stichting PaTz zijn inspiratiebijeenkomsten georganiseerd om ervaring en kennis uit te wisselen en verdieping aan te brengen voor de PaTz groepen. In 2024 hebben in de consortia Noord Holland Noord (Amsterdam Diemen 2x, Amstelland-Meerlanden & Midden- en Zuid-Kennemerland), Zuid West Nederland (Leiden) en Palzo (Nijmegen) inspiratiebijeenkomsten en workshops plaatsgevonden. Daarnaast zijn er in het land ook eigen initiatieven van netwerkcoördinatoren met 'hun' PaTz ambassadeur op dit gebied. Deelnemers van bestaande PaTz groepen geven aan zich geïnspireerd te voelen, inzicht in eigen PaTz groepsproces krijgen (over de samenwerking, gelijkwaardigheid en positie van de verpleegkundigen in de PaTz groep). Het geeft inhoudelijke stimulans tot verdieping met nieuwe thema's, het vroegtijdig bespreken van casuïstiek en ontwikkelen van samenwerking in de eerste lijn en met de tweede lijn. Het verbinden met lokale VPTZ-vrijwilligers komt hier aan bod en de zelfevaluatie is door PZNL hierin voor het voetlicht gebracht. Welkom hulpmiddel hierbij is het ontwikkelde 'Peper voor de PaTz'.
- i. Workshops
Ook worden tijdens regionale bijeenkomsten PaTz workshops verzorgd. Zo is er door zorgverleners zelf (Septet (Houten e.o.)) of het netwerk palliatieve zorg (Noord Holland Noord (Amstelland-Meerlanden & Midden- en Zuid-Kennemerland)) bijeenkomsten georganiseerd waar PaTz workshops heeft verzorgd. Er worden in het land steeds meer eigen initiatieven van netwerkcoördinatoren met 'hun' PaTz ambassadeur op dit gebied georganiseerd. Het resultaat is dat meer generalistische zorgverleners de meerwaarde van de PaTz werkwijze weten en gemotiveerd zijn om zelf een PaTz groep op te zetten.
- j. Door verschillende PaTz ambassadeurs zijn start- en informatiebijeenkomsten gegeven, om beginnende PaTz groepen op weg te helpen.
- k. Congressen
Tijdens het O2PZ symposium heeft PaTz bijgedragen aan de parallelsessies 'Een 'snoepwinkel' aan werkvormen voor het onderwijs palliatieve zorg' met de PaTz simulatie.

Tijdens het Congrestival van V&VN heeft PaTz drie (volgeboekte) workshoprondes georganiseerd over "PaTz! de plek waar richtlijnen in de praktijk gaan leven", waar ook een korte PaTz simulatie is gedaan.

PaTz heeft in het kader van samenwerken over de domeinen heen, gezamenlijk met VPTZ een stand georganiseerd tijdens het NCPZ. Hier is actief de PaTz werkwijze gepromoot als ook de mogelijkheid die de PaTz werkwijze biedt om de verbinding met de vrijwilligersinzet te maken.

Ook tijdens het TvPO congres voor POH-ers heeft PaTz samen met VPTZ én Agora een stand bemenst. Hier heeft PaTz ook actief informatie verspreid over de 'Zelfevaluatie voor huisartsenpraktijken' en de 'Gesprekskaart PZP' die stichting PZNL heeft ontwikkeld. Daarnaast is er tijdens het TvPO congres actief informatie verzameld onder de deelnemende POH-ers middels een enquête over de bekendheid van PaTz en behoefte aan deelname aan een PaTz groep (respons van 57 POH-ers). Hierover is [dit artikel](#) geschreven. Dit initiatief krijgt een follow-up.

Er is een poster ingediend voor het EAPC in 2025 van de resultaten van het KWF-project van VPTZ met PaTz om te inspireren in de mogelijkheden van het verbinden van formele- en informele zorg.

- l. In 2021 is Peper voor de PaTz ontwikkeld door stichting PaTz om een vertaling van het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg naar de praktijk te maken. Deze tool is opgebouwd aan de hand van het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg met daarin hulpmiddelen en werkvormen ter inspiratie om toe te passen door alle deelnemers van PaTz groepen, met name voorzitters en consulenten. Tegelijk is deze tool vrij toegankelijk op de website van PaTz om te gebruiken en ter inspiratie voor iedere zorgverlener die meer handvatten wil over het toepassen van palliatieve zorg in de praktijk. In nieuwsbrieven, inspiratiebijeenkomsten en scholingen is aandacht besteed aan het gebruik van 'Peper voor de PaTz'. 'Peper voor de PaTz' is door PaTz deelnemers als door andere partijen zeer positief ontvangen. In 2024 is 'Peper voor de PaTz' doorontwikkeld, door toevoeging van nieuwe werkvormen en hulpmiddelen. Bovendien is tijdens het migratieproces van de PaTz website naar Palliaweb deze tool gebruiksvriendelijker en beter vindbaar gemaakt.
- m. PaTz simulatie
De PaTz simulatie is een praktische en motiverende manier om geïnteresseerden te laten ervaren wat een PaTz groep is en wat dit te bieden heeft. Hiervoor zijn casus ontwikkeld met bijbehorende informatie voor de verschillende deelnemers aan een PaTz groep. In eerste instantie was er per casus de rol van huisarts, (wijk)verpleegkundige, PaTz consulent en voorzitter uitgeschreven. De kerndisciplines van een PaTz groep. In 2024 is een casus uitgebreid met andere rollen die ook vaak van toepassing zijn binnen een PaTz groep (geestelijk verzorger, sociaal/maatschappelijk werker en vrijwilligerscoördinator). Men kan zijn eigen rol 'pakken' of een keer in de huid van een collega PaTz deelnemer kruipen. Deze rollen worden momenteel uitgetoetst en zullen binnenkort ook gedeeld worden bij het onderwijsmateriaal op Palliaweb.
- n. Webinars
Naast de geaccrediteerde- en scholingswebinars, hebben we ook informatieve Webinars gegeven om de PaTz werkwijze te verspreiden en drempels te verlagen om te starten.
 - 'Hoe start ik een PaTz groep' is twee keer gegeven. In totaal met 133 deelnemers.
 - Online spreekuur 'PaTz Portal'.
 - Het USD-4D is een hulpmiddel om symptomen bij patiënten op de vier dimensies (fysiek, psychisch, sociaal en spiritueel) te signaleren en te monitoren. Dit hulpmiddel, ook te vinden in 'Peper voor de PaTz', wordt tijdens 'De week van de palliatieve zorg' binnen het NPPZ II gebruikt voor de 'Meting Welbevinden Palliatieve Zorg'. In dit kader heeft PaTz samen met stichting PZNL in 2024 tweemaal een Webinar georganiseerd over het USD-4D, hoe dit hulpmiddel te gebruiken en hoe in te zetten voor de 'Meting Welbevinden'.
- o. Accreditatie
In 2024 is voor de verpleegkundigen accreditatie van de blended voorzitterscursus 'PaTz in de praktijk' geregeld via stichting PZNL (Palliatieve Zorg Nederland). Voor de

(huis)artsen heeft vanaf dit jaar stichting PaTz dit zelf opgepakt. Voor de (huis)artsen is deze voorzitterscursus voor de komende twee jaren weer geaccrediteerd en voor de verpleegkundigen voor 1 jaar. Beiden voor 8 punten.

Gezamenlijke Webinars met VPTZ en met Agora zijn geaccrediteerd voor artsen en verpleegkundigen.

Ook is er accreditatie verkregen voor de nieuw ontwikkelde cursus 'Verpleegkundig Leiderschap in een PaTz groep'. Deze wordt ook in 2025 voortgezet.

p. Leerlandschap

Een evaluatie van alle scholingsvormen die Stichting PaTz in portefeuille heeft is gedaan. Het aanbod wordt afgestemd op de actualiteit, praktijk en haalbaarheid, alsmede gemoderniseerd.

3. Implementatie & Communicatie;

Het PaTz landelijk team heeft actief en op verschillende manieren gecommuniceerd:

- a. Vanaf 1 januari 2024 is de website van stichting PaTz te vinden via <https://palliaweb.nl/patz> en is daarmee samengevoegd met Palliaweb. Hierdoor is er een intensievere samenwerking met stichting PZNL. Voor de vindbaarheid is er een redirect geregeld waardoor de website van PaTz ook via de oude manier vindbaar is (www.patz.nu).
 - Om de implementatie van richtlijnen en wetenschappelijke bevindingen te faciliteren voor de PaTz groepen, worden deze voorzien van een praktische vertaalslag met handvatten hoe deze te gebruiken in de praktijk. Met name in 'Peper voor de PaTz'.
 - In 2024 is ieder kwartaal een update geplaatst van het aantal PaTz groepen per netwerk palliatieve zorg en per consortium via deze [infographic](#).
- b. PaTz Nieuwsflits
 - Er zijn vijf nieuwsflitsen uitgebracht. Activiteiten die vanuit PaTz georganiseerd worden, worden hier aangekondigd of deelnemers worden actief aangeschreven. Zoals informatie over een cursus voor voorzitters, webinars over specifieke onderwerpen en trainingen voor inhoudelijk deskundige en verpleegkundigen. Inspiratie en verdieping kan worden opgedaan rondom thema's en werkvormen om casuïstiekbespreking te stimuleren.
 - Afstemming over te plaatsen content vanuit PaTz in de PZNL nieuwsbrief en/of andere lid organisaties vindt -over en weer- plaats.
- c. LinkedIn pagina

Stichting PaTz heeft in 2024 een eigen bedrijfspagina op LinkedIn aangemaakt. De doelstelling was aan het eind van 2024 500 volgers te hebben. Dit is ruimschoots gehaald met al ruim 1300 volgers eind 2024. En dit aantal groeit wekelijks.
- d. Tijdschriften/nieuwsbrieven derden
 - In april heeft PaTz meegewerkt aan een artikel in het TvPO over PZP in de praktijk met de nieuwe richtlijn.
 - In april is in het bewaarmagazine van O2PZ een artikel gepubliceerd waar PaTz aandacht vraagt voor het reeds multidisciplinair samenwerken tijdens de opleiding en dat dit middels de PaTz simulatie concreet kan worden vormgegeven in het curriculum.
 - In de [nieuwsbrief van april van ZonMw](#) heeft PaTz de PaTz werkwijze toegelicht en wat de toegevoegde waarde is. Hierbij ook verwezen naar de startpakketten (NPPZ II) en 'Peper voor de PaTz'.
 - In opdracht van PaTz zijn interviews gehouden bij diverse verpleegkundig specialisten binnen PaTz groepen, om de kracht van deze beroepsgroep binnen PaTz groepen te ontdekken. Uit [het artikel](#) dat hierover geschreven is blijkt dat deze beroepsgroep met hun expertise een waardevolle bijdrage leveren als PaTz consulent. Met het groeien van het aantal PaTz groepen en het tekort in sommige regio's aan kaderartsen PZ, is dit een waardevolle aanvulling.

- Naar aanleiding van de enquête die tijdens het TvPO congres voor POH-ers is gehouden, is [dit artikel geschreven over de rol van de POH in palliatieve zorg](#). Dit is ook via 1sociaaldomein door Agora verspreid.
 - Op dit moment wordt er gewerkt aan een artikel 'Hoe zet ik een PaTz groep op' gekoppeld aan een inhoudelijke casus voor de Nurse Academy van V&VN. Dit artikel bevat ook scholingsvragen waarbij accreditatie is te verkrijgen. Dit artikel zal in 2025 worden gepubliceerd.
- e. Wegwijzer PaTz Portal
Om deelnemers aan de PaTz groepen met vragen over het gebruik van de Portal beter te voorzien, wordt er momenteel een digitale 'Wegwijzer PaTz Portal' gemaakt. Dit is een update van de bestaande Word handleiding met filmpjes. De verwachting is dat deze begin 2025 wordt gepubliceerd.
- f. PaTz staat bij een aantal partijen structureel op de agenda (Stichting PZNL, en bij het overleg tussen LHV, NHG, PalHAG en InEen). Ook denkt PaTz actief mee met deze partijen hoe we elkaars doelstellingen kunnen versterken. Enkele voorbeelden zijn het meedenken om het herijkte Kwaliteitskader PZ te implementeren, digitale gegevensuitwisseling te verwezenlijken, duurzame bekostiging voor PZ, transitie consultatie met verbinding van de PaTz consultants in de regio, concreet maken van IZA doelstellingen, de campagne '[Leven tot het laatst](#)'. Daarnaast levert PaTz input bij meerdere ontwikkelingen zoals de visie PZ van de NHG, de toekomstverkenning PZ 2050 van het RIVM, experimentele bekostiging PZ van de NZa, etc.
- g. De ROS'en blijven een belangrijke partner van stichting PaTz in het samen optrekken richting de multidisciplinaire samenwerking in de eerste lijn. Waar mogelijk wordt contact gelegd met het netwerk ouderen, waarbij palliatieve zorg en ouderenzorg geagendeerd wordt. En wordt de samenwerking opgezocht richting huisartsengroepen, met name rondom verkennen van hun beleidsplannen palliatieve zorg en bekostigings-/inkoopmogelijkheden daarvan.
- h. Binnen het NPPZ II strategische thema 'Proactieve Zorgplanning' wordt de regionale samenwerking PaTz ambassadeurs – ROS – Netwerken PZ in samenwerking met Stichting PZNL voortgezet en gestimuleerd uit te breiden. Het eerste [inspirerende interview](#) over samenwerken tussen netwerk coördinator en PaTz ambassadeur is gepubliceerd. Dit is een interview uit een reeks die in een samenwerking van PaTz met PZNL voortgezet wordt in 2025. In partnerupdates NPPZII wordt gecommuniceerd over de mogelijkheden die NPPZII biedt voor (aanstaande) PaTz groepen. Ook sluiten we aan bij bijeenkomsten van PZNL voor netwerkcoördinatoren om PaTz onder de aandacht te brengen en andersom.
- i. NPPZ II en PaTz kunnen elkaar in doelstelling versterken. Zoals bewustwording bij generalistische zorgverleners en vroegtijdige en proactieve inzet van palliatieve zorg. Om PaTz een impuls te geven zijn de startpakketten die in 2023 ontwikkeld zijn, om de drempel tot starten te verlagen, voortgezet in 2024. Dit heeft geleid tot 26 nieuwe PaTz groepen in 2024. Deze startpakketten worden ook in 2025 weer aangeboden inclusief een ondersteuning en aanjaagfunctie in de regio middels inzet van PaTz ambassadeurs. Waarbij borging en normalisering van de PaTz werkwijze het ultieme doel is na NPPZII.
- j. Door inspanningen van het landelijk team en de ambassadeurs wordt PaTz waar mogelijk genoemd als manier om verbeteringen van de palliatieve zorg te bereiken (bijvoorbeeld in richtlijnen, visie-stukken, NPPZ II).

4. Evaluatie & Ontwikkeling;

PaTz is een bottom-up organisatie en hecht er grote waarde aan om in contact te blijven met het veld. Mede vanuit deze optiek worden ontwikkelingen ingezet om de werkwijze van PaTz te verbeteren en de PaTz groepen en PaTz ambassadeurs te ondersteunen.

- a. De samenvatting van de uitkomsten van de jaarlijkse evaluatievragenlijst 'PaTz Monitor 2023' staan op www.patz.nu. De nieuwe 'PaTz Monitor 2024' is in oktober verstuurd aan alle PaTz groepen. Als antwoord op de aanbevelingen uit de [laatste PaTz monitor](#) waar de inhoudelijk deskundigen aangeven de kennis en aandacht van proactieve zorgplanning

(PZP) te willen vergroten onder de deelnemers van de PaTz groepen, heeft het landelijk PaTz team een consulenten cursus over "Ondersteunen van proactieve zorgplanning in de PaTz groep: 'Tijdig' signaleren " georganiseerd. Op deze manier hopen we dat meer patiënten die verwacht overlijden, opgenomen worden in het PaTz register en daardoor meer geanticipeerd wordt op mogelijke problemen. Aanvullend aan deze consulententraining is de masterclass verpleegkundig leiderschap en de voorzitterscursus. Deze cursussen ondersteunen in het vergroten van de inbreng en betrokkenheid van alle deelnemers en het duidelijker en bondiger inbrengen van casuïstiek. De PaTz groepen die nu starten worden het eerste jaar gefaciliteerd in het gebruik van de Portal. Een van de voordelen van het gebruik van de Portal is dat dit stimuleert om patiënten vroegtijdig te identificeren en in te brengen via het PaTz register.

- b. We zien dat de behoefte om in de regio meer samenwerking op te zoeken tussen, in eerste instantie, de netwerk coördinator PZ (NWC) en de PaTz ambassadeur. Elkaars expertise gebruiken en kansen benutten mag nog meer versterkt worden. Alleen het informeren en aanjagen van de PaTz ambassadeur is te weinig. Daarom heeft PaTz een opdracht uitgezet halverwege 2024 met looptijd tot eind 2025 voor een projectleider die deze 'trekkersgroepen' van NWC – PaTz ambassadeur – ROS adviseur gaat aanjagen. Niet alleen vanuit de PaTz ambassadeur, maar ook richting de NWC. Ter inspiratie en ondersteuning van de mogelijkheden voor betrokkenen in de regio, wordt een 'menuboekje' ontwikkeld met manieren en producten die benut kunnen worden en wie welke rol daarin kan pakken. Hiervoor wordt ook gekeken naar goede en inspirerende voorbeelden die er al zijn, wordt draagvlak gecreëerd door dit bespreekbaar te maken binnen de net nieuw opgerichte Vereniging Netwerken Palliatieve Zorg (VNPZ). PaTz trekt hier samen met stichting PZNL in op. Zowel inhoudelijk (afstemmen, informeren en aanjagen) als in personeel: PaTz heeft uren voor een projectleider hierop gezet en stichting PZNL ondersteunt via het NPPZ II met een communicatiemedewerker en inzet van de kwartiermaker proactieve zorgplanning.
- c. De webapplicatie PaTz Portal wordt vanaf 2017 ingezet om de PaTz methode te ondersteunen. De inrichting van de PaTz Portal helpt groepen om tijdens het overleg aandacht te besteden aan alle vier de dimensies van het Kwaliteitskader Palliatieve zorg. Het (palliatief) Zorgregister, waarin gegevens van te bespreken, gemarkeerde patiënten inzichtelijk zijn, staat centraal in de PaTz methode en biedt groepen houvast bij hun bespreking. PaTz groepen maken een keuze of ze gebruik willen maken van de Portal of van het zorgregister in Excel.
Per 1 januari 2022 is leverancier Ranshuijsen eigenaar van de PaTz Portal. Het gebruik van de Portal wordt vanaf die datum door de PaTz groepen zelf gefinancierd. De kosten bedragen €70,- per groep per jaar, excl. BTW. Het moeten betalen voor de PaTz Portal is een negatieve stimulans om hier gebruik van te maken. Terwijl de ervaring is dat gebruik van de Portal een positief effect heeft op de kwaliteit en proactieve inzet van palliatieve zorg, wat weer leidt tot minder ziekenhuisopnamen in de laatste levensmaand. Daarom worden de kosten voor het gebruik van de Portal in het eerste jaar van de PaTz groep vergoed vanuit het startpakket met middelen vanuit het NPPZII. Op die manier hopen we de drempel in het gebruik van de Portal te verlagen, het gebruik van het PaTz register te vergroten en de PaTz bijeenkomsten beter te faciliteren. En zoals bij onderdeel 3f is te lezen, zal de Portal Wegwijzer (die momenteel ontwikkeld wordt) bijdragen aan het optimaal gebruiken van de Portal.
Landelijke digitale ontwikkelingen worden gevolgd waarin onderzocht wordt of de Portal als brede MDO-tool doorontwikkeld kan worden en uiteindelijk hopelijk ook kan worden geïntegreerd in de bestaande systemen van de zorgverleners.
- d. Na iedere scholing/cursus die door stichting PaTz wordt gegeven, wordt deze geëvalueerd en daarop doorontwikkeld. Actualiteiten worden hierin meegenomen.

5. Bedrijfsvoering;

- a. De samenwerking binnen de Vereniging PZNL

Binnen de Vereniging PZNL, waarin in een open netwerkstructuur de mogelijkheid is om voor niet-leden hun expertise in te brengen, zijn commissies actief die aansluiten bij de strategische thema's van het NPPZ II om optimaal de kennis en expertise van alle leden en betrokkenen in te zetten. Inhoudelijk liggen er ook al veel samenwerkingen met Stichting PZNL binnen deze strategische thema's en de leden van de Vereniging PZNL. Stichting PaTz is lid van de Vereniging PZNL en neemt deel aan alle vijf de commissies (Maatschappelijke Bewustwording, Netwerkgroep, Registratie & Onderzoek, Leren & Praktijk en Informatie). Samen met deze commissies is er een jaarplan 2024-2025 opgesteld. De instellingssubsidie van de Vereniging PZNL wordt beheerd door de Stichting PZNL. Op dit moment ligt de focus op het bouwen aan een organisatie die na het NPPZ II voor de palliatieve zorg breed gedragen beleid kan maken en de bestaande ontwikkelingen binnen het NPPZ II kan borgen. Leden van de stuurgroep worden uitdrukkelijk ook gevraagd hierin mee te denken. Deze investering is voor PaTz niet alleen relevant om een nog betere (eerstelijns) palliatieve zorg te realiseren, maar ook om een degelijke, duurzame en betrouwbare organisatie te verkrijgen die op termijn de beste strategische positie voor stichting PaTz biedt.

- b. Samenwerking met verschillende leden van de Vereniging PZNL
- De samenwerking met Agora heeft praktisch vorm gekregen met een gezamenlijk Webinar waaruit initiatieven voor regionale/lokale inspiratiebijeenkomsten zijn voortgekomen. Deze versterken de verbinding van het sociaal domein met de zorg in de gemeente/regio. De PaTz groepen kunnen een structuur bieden om deze verbinding in de praktijk tot stand te laten komen en te borgen. Deze initiatieven zullen in 2025 doorgang vinden.
 - Met VPTZ loopt het project met middelen van KWF. Zie bij onderdeel 2f voor meer informatie over concrete resultaten en ontwikkelingen.
 - Het faciliteren en ondersteunen van Hospices bij PaTz groepen heeft een versterkend effect op de lokale deskundigheid en samenwerking. Samenwerking met AHZN kan in de toekomst nog meer kansen bieden.
 - Met Palzon loopt een onderzoek naar de rol van de POH bij het vroegtijdig identificeren van patiënten met een mogelijke palliatieve zorgbehoefte in de huisartsenpraktijk. De data wordt op dit moment geanalyseerd. Er is een subsidie toegekend van ZonMw voor vervolgonderzoek naar het verbeteren en efficiënter maken van de zoekstrategie. Eerder onderzoek heeft uitgewezen dat dit nu te tijdsintensief is. Dit helpt de huisartsen bij het opstellen van het zorgregister en het beter voorbereiden van de PaTz bijeenkomst. PaTz is ook bij dit onderzoek betrokken.
 - Met Carend wordt de samenwerking opgezocht bij het delen van kennis over proactieve zorg, waarbij PaTz de inbreng en kennis voor en van de eerste lijn geeft middels de PaTz werkwijze. PaTz sluit aan waar mogelijk bij congressen en scholingen van Carend en deelt kennis via de PaTz nieuwsflits.
 - Het succes om samen op te trekken met VPTZ en Agora tijdens congressen in 2024 wordt ook in 2025 voortgezet. Het blijkt een effectieve en efficiënte manier om bij generalistische zorgverleners bekendheid te krijgen, die ook baat hebben bij meer kennis over palliatieve zorg en wat het sociaal domein en de informele zorg te bieden hebben. De congresagenda's worden reeds naast elkaar gelegd.
- c. Samenwerking PaTz en Stichting PZNL/NPPZ II
- PaTz staat in verbinding met de strategische thema's binnen het NPPZ II van Stichting PZNL. Met name is er een sterke samenwerking met het team van 'Proactieve zorgplanning' en 'Versterken samenwerken'. Daarnaast denkt PaTz actief mee in de andere thema's zoals bij 'Maatschappelijke Bewustwording', 'Digitale gegevensuitwisseling' en het 'Kwaliteitskader palliatieve zorg'. Deze samenwerking komt voornamelijk terug in het verspreiden en versterken van de PaTz werkwijze door startpakketten aan te bieden aan nieuw gestarte PaTz groepen en het faciliteren van PaTz ambassadeurs in de regio. Daarnaast wordt meegewerkt aan campagnes (zoals de week van de palliatieve zorg in oktober, de campagne "Leven tot het laatste", en neemt PaTz deel aan het 6-wekelijks afstemmingsoverleg communicatie palliatieve

zorg), heeft PaTz samen met een pilotregio en het bekostigingsteam van stichting PZNL een business case ontwikkeld, wordt er gewerkt aan integratie van de Portal als digitale MDO-tool binnen digitale gegevensuitwisseling, en denken we praktisch mee in het implementeren van het kwaliteitskader palliatieve zorg (zie ook bij 2n, het geven van gezamenlijke Webinars zoals rondom de 'meting Welbevinden'; het bereiken van meer eerste lijns zorgverleners; verzamelen van data; samen optrekken in het verspreiden van de 'Zelfevaluatie Huisartsenpraktijken').

- Naast dat stichting PZNL als HR-functie samenwerkt door personele inzet loopt de projectsubsidie van stichting PaTz via de instellingssubsidie van PZNL. Ook is de website van PaTz ondergebracht bij Palliaweb. Dus naast bovengenoemde inhoudelijke samenwerking is er ook organisatorisch een stevige verbinding.
- d. In juni heeft er een Heidag plaatsgevonden met het bestuur van Stichting PaTz én het landelijk PaTz team. Hierin is gereflecteerd op 3 scenario's, voortbordurend op de uitkomsten van de eerdere heisessies, hoe we de PaTz werkwijze zien in de huidige en toekomstige ontwikkelingen in het zorgveld om de impact van de PaTz werkwijze zoveel mogelijk te vergroten. Dit heeft geresulteerd in de conclusie dat de kern van de PaTz werkwijze nog steeds cruciaal is voor het verbeteren van de eerstelijns palliatieve zorg. Wel vragen regionale ontwikkelingen om losse onderdelen te ondersteunen naast het strikt toepassen van de complete PaTz werkwijze. Om de kwaliteit en resultaten van de PaTz werkwijze overeind te houden is het hierbij van belang dat er minimumgrenzen worden gesteld voor het toepassen van losse onderdelen van de PaTz werkwijze. Wat deze minimumgrenzen zijn en hoe deze te ondersteunen, om zo goed aan te kunnen sluiten bij de praktijk maar zonder verlies van de kwaliteit van de PaTz werkwijze, is een uitdaging die stichting PaTz meeneemt in haar werkzaamheden en communicatie. Daarbij is het goed om te beseffen dat er meerdere vormen en onderdelen van de PaTz werkwijze bijdragen aan de missie van PaTz (*ieder mens in staat te stellen het laatste deel van het leven door te brengen op de plek waar iemand zich thuis voelt en op een manier die bij hem/haar past*) dan alleen het aantal PaTz groepen.
- e. Het PaTz team heeft in 2024 enkele wisselingen van teamleden gehad. Zo is het PaTz team verdergegaan met één verpleegkundig adviseur, zijn er twee nieuwe medisch adviseurs gestart en is één medisch adviseur gestopt. De medewerker van IKNL die bij PaTz is gedetacheerd is eind 2024 met pensioen gegaan en is in december opgevolgd door een nieuwe collega. Hiermee is het PaTz team in 2025 weer compleet.
- f. De Deelnemersregistratie bevat de contact gegevens van PaTz groepen en hun deelnemers en voldoet aan de privacyregels t.a.v. het bijhouden en bewaren van persoonlijke gegevens. Vooraf aan het versturen van de PaTz Monitor doet PaTz actief navraag bij de PaTz groepen om de Deelnemersregistratie zo actueel mogelijk te houden. Vanuit de deelnemersregistratie kan het landelijk PaTz team:
- Gegevens voor de infographic verspreiding PaTz groepen genereren: aantal PaTz groepen per netwerk palliatieve zorg en per consortium,
 - Netwerk coördinatoren informeren over de PaTz groepen in hun netwerkgebied,
 - Verzendingen genereren voor het versturen van uitnodigingen van bv. inspiratie bijeenkomsten of specifieke trainingen,
 - Deelnemers van PaTz groepen aanleveren voor het versturen van de PaTz monitor,
 - Deelnemers voorzien van de PaTz nieuwsflits,
 - Het aanmelden en wijzigingen van gegevens van PaTz groepen door deelnemers.

6. Onderzoek;

- a. Uit het Sentimelc onderzoek blijkt dat PaTz werkt! Patiënten van huisartsen in een PaTz groep hebben minder SEH bezoeken en ziekenhuisopnames in de laatste maand voor overlijden dan huisartsen die niet deelnemen aan een PaTz groep. Opname in het PaTz register en besproken worden in de PaTz groep versterken deze verschillen. Deze uitkomsten zijn toegepast in de onderbouwing van de Business Case gebaseerd op de Tapa\$ prestaties. Ook zijn deze uitkomsten behulpzaam bij het onderbouwen naar de

- doelgroepen om te starten met een PaTz groep en is daardoor gedeeld in de nieuwsflits, op LinkedIn, scholings-, inspiratie-, start- en infobijeenkomsten.
- b. Uit data van het Sentinel Netwerk blijkt dat bij verwacht overlijden van patiënten er een positieve associatie is met het geven van rouwzorg (bereavement care) door huisartsen die deelnemen aan een PaTz groep. *Zie het onderzoek: Renckens, S.C., Pasman, H.R., Veldhuijzen, N.J. et al. The provision of bereavement care by general practitioners: data from a sentinel network. BMC Prim. Care 25, 378 (2024).*
<https://doi.org/10.1186/s12875-024-02625-9>
- c. De PaTz Monitor:
- Ook in 2024 is de vragenlijst PaTz Monitor bij alle deelnemers aan PaTz groepen uitgezet. Deze vragenlijst is geactualiseerd en op onderdelen aangepast.
 - De analyse van de PaTz monitor 2023 is gereed. Inmiddels is een factsheet opgesteld.
 - De aanbevelingen vanuit de PaTz monitor 2023 vormen input voor ontwikkelingen en voor het faciliteren van PaTz groepen.
- d. Het Amsterdam UMC doet, middels een subsidie van de stichting Stoffels Hornsta, onderzoek met de titel 'Vroegere en betere palliatieve zorg thuis door het verbeteren van identificatie van patiënten met palliatieve zorgbehoeften in de huisartspraktijk: een onderzoek naar de rol van de praktijkondersteuner hierbij'. PaTz is in 2024 betrokken bij dit onderzoek en blijft dit ook doen in 2025.
De aanvraag naar vervolgonderzoek hierop is binnen Palliantie II gehonoreerd door ZonMw en zal in 2025 starten met een looptijd van drie jaar. Dit vervolgonderzoek betreft het ontwikkelen van een automatische zoekstrategie in het HIS (huisartsen informatiesysteem) om patiënten zichtbaar te krijgen die in de palliatieve fase zitten. PaTz blijft hierin meedenken en helpen de verbinding met de praktijk te maken.

7. Duurzame bekostiging

Er wordt inzichtelijk gemaakt wat de PaTz werkwijze doet met de kosten voor de zorg om uiteindelijk de tijd en werkzaamheden van coördinatie en samenwerken in de eerste lijn, t.b.v. een betere palliatieve zorg thuis, duurzaam gefinancierd te krijgen. De inzet van een deel van de besparing aan zorgkosten in de tweede lijn zou voldoende zijn om de investering (in tijd) van de PaTz deelnemers te bekostigen. Momenteel is dat nog niet mogelijk omdat de financiering niet lijn overstijgend is en niet altijd gekoppeld kan worden aan een patiënt. Op dit moment zijn er in sommige regio's tijdelijke financieringsmogelijkheden voor (sommige) deelnemers aan de PaTz groep (een beperkte financiële toeslag per patiënt in de HA-praktijk, regionale financiering via een project of vanuit een netwerk palliatieve zorg, e.d.). PaTz hoort dat deze tijdelijke middelen soms ineens ophouden zonder dat dit geborgd is, of dat het integrale tarief van de (wijk)verpleegkundige vaak niet meer toereikend is voor alle werkzaamheden die daaronder worden geschaard. Vandaar dat PaTz werkt aan een duurzame bekostiging van deelname aan een PaTz groep. De werkzaamheden die hiervoor zijn ondernomen:

- Op basis van bovengenoemde resultaten uit het Sentinelc onderzoek met de elementen uit de PaTz werkwijze heeft PaTz samen met Stichting PZNL op basis van een experimentele betaaltitel (ontwikkeld naar aanleiding van het Tapa\$-project uit 2022) in 2024 een Business Case opgeleverd. Hier is een handreiking aan toegevoegd om de regio op weg te helpen het inkoopproces van de PaTz groepen goed te organiseren. Dit proces bestaat uit drie grote fases: 1. Governance; 2. Inkoop en strategie; 3. Monitoring en bijsturing.
Op dit moment worden er inkoopgesprekken gevoerd in een pilotregio met hun preferente zorgverzekeraar. Ook in 2025 blijft PaTz samen met Stichting PZNL eraan werken om voldoende volume te krijgen, zodat aangetoond wordt wat het effect is (in kosten en kwaliteit) van de PaTz werkwijze. Bij een positief resultaat zet PaTz zich in om te komen tot een structurele beleidsregel voor de bekostiging van de PaTz groepen en dat deze beleidsregel opgenomen wordt in het inkoopbeleid van de zorgverzekeraars.

- Binnen bovengenoemde Business Case zijn de veranderingen die PZNL in de transitie consultatie PZ voorstelt meegenomen.
- Tegelijkertijd blijft PaTz aansluiten bij de lange termijn verkenning 'Experimenten alternatieve bekostiging palliatieve zorg' van de NZa.
- PaTz blijft aangesloten bij het team bekostiging van Stichting PZNL. Enerzijds om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden binnen de huidige financiering van de palliatieve zorg maar nog niet altijd algemeen bekend is. Anderzijds om op middellange termijn een duurzame bekostiging van de (netwerk)samenwerking in de palliatieve zorg te realiseren.
- PaTz levert inhoud aan de jaarlijkse '[Handreiking financiering palliatieve zorg](#)'.
- Eind 2022 is intensief samengewerkt met PZNL om binnen het NPPZ II de inzet van de deelnemers aan PaTz groepen te ondersteunen. Dit heeft geresulteerd in een vergoeding voor deelname aan de PaTz groepen in de eerste helft van 2023 en een startpakket voor startende PaTz groepen vanaf de tweede helft van 2023. Deze startpakketten zijn voortgezet in 2024 en worden ook in 2025 weer ingezet. Ook de inzet van PaTz ambassadeurs in de regio's is ondersteund met middelen uit het NPPZII en zal ook in 2025 weer ondersteund worden.